

RAADSINFORMATIEBRIEF met beantwoording artikel 42 vragen

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

16 november 2021

Kenmerk

Z/21/029678 / D/21/039297

Portefeuillehouder

Arjan Noorhoek

Portefeuille

Algemeen bestuurlijke zaken

Opsteller

Schneider, Erik

Onderwerp

Beantwoording Schriftelijke vragen art. 42 RvO van WeDo politiek inzake Artikel 42 vragen Fractie WeDo politiek Uithuisplaatsing bij schulden

Beantwoording van de vragen**Schriftelijke vragen: uithuisplaatsing bij schulden**

Op verzoek van het ministerie van Justitie en Veiligheid is door Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in kaart gebracht dat er in Nederland tussen 2015 en 2020 'bij benadering' 1115 kinderen uit huis zijn geplaatst in relatie tot schuldenproblematiek. Er zijn geen gegevens of er nog andere problemen speelden bij deze gezinnen. De verwachting is dat in wekelijkheid nog veel meer kinderen uit huis zijn geplaatst in relatie tot schuldenproblematiek omdat de toeslagenaffaire al voor 2015 begonnen is.

Ik heb de volgende vragen aan het college,

1. *Heeft u zicht op hoeveel Woerdense kinderen in armoede opgroeien? Zo ja, om hoeveel kinderen gaat het?*

Antwoord:

Volgens het CBS maakten in 2019 7,8% van alle kinderen in Nederland deel uit van een gezin met een laag inkomen en risico op armoede (bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/49/armoederisico-bevolking-in-2019-een-fractie-lager>). Op basis van deze landelijke percentages komt dat voor Woerden neer op ongeveer 900 kinderen onder de 18 jaar. Mogelijk valt dit aantal in Woerden (iets) lager uit vanwege de relatieve welvaart in onze gemeente.

2. *Vindt u armoede, die al dan niet is ontstaan door financiële problemen, reden om ouders en kinderen te scheiden?*

Antwoord:

Het hebben van financiële problemen (of leven in armoede) alleen is nooit een reden voor een uithuisplaatsing. Het gaat vrijwel altijd om het (emotioneel) verwaarlozen van een kind en/of het niet willen of kunnen accepteren van hulp. Vaak blijken financiële problemen wel onderdeel uit te maken van de problematische gezinssituatie. Overigens wordt de beslissing om een kind uit huis te plaatsen genomen door een rechtbank en niet door de gemeente. De rechter maakt daarin altijd de afweging of de thuissituatie van een kind een voldoende veilige basis biedt om op te groeien.

3. *Heeft de gemeente zicht op de gevolgen van schuldenproblematiek in Woerdense gezinnen?*

Antwoord:

De gevolgen van schulden zijn vaak ingrijpend. Niet alleen voor het gezin zelf maar ook voor de omgeving. Het kan onder andere leiden tot schaamte, relatieproblemen, depressiviteit en sociaal isolement. Dit zien we ook in Woerden. Vandaar ook dat het college het belangrijk vindt om gezinnen met (beginnende) financiële problemen te bereiken en te ondersteunen.

4. *Welk beleid voert de gemeente om tijdig en adequaat hulp te kunnen bieden aan gezinnen die te maken hebben met schuldenproblematiek?*

Antwoord:

Allereerst hebben we onze afdeling schuldhelpverlening. Die ondersteunen inwoners met problematische schulden en helpen bij het oplossen van die schulden. Om te voorkomen dat inwoners in een schuldensituatie terechtkomen zet het college in op Vroegsignalering. Inwoners met een betalingsachterstand in de termijnbetaling van de huur, zorgverzekering, water, gas en elektra krijgen de mogelijkheid aangeboden om een gesprek te voeren over hun financiële situatie. Als er meerdere betalingsachterstanden zijn worden er ook huisbezoeken afgelegd om deze inwoners te bereiken. Verder werken we in het sociaal domein zoveel mogelijk integraal. Als in het contact met een inwoner blijkt dat er sprake is van financiële problemen vindt doorverwijzing plaats naar ons team schuldhelpverlening.

5. *Zijn / worden er Woerdense kinderen uit huis geplaatst (naar een jeugdinstelling of pleeggezin) puur omdat ouders op dat moment schulden hadden? Om hoeveel kinderen gaat het? Hoeveel daarvan hebben betrekking tot de toeslagenaffaire?*

Antwoord:

Nee, zie ook het antwoord bij vraag 2.

Over de ondersteuning door het college aan gedupeerde gezinnen is begin oktober een schriftelijke stand van zaken gegeven (zie D/21/032798).

6. *Welk beleid voert de gemeente om dergelijke uithuisplaatsingen überhaupt te voorkomen of tegen te gaan?*

Antwoord:

Er zijn drie ontwikkelingen die we de afgelopen jaren hebben doorgemaakt:

- Invoering van casemanagement. Als Jeugd- en Gezinsteam hebben we mede de taak gekregen om een brede uitvraag te doen. Dat betekent juist: niet alleen kijken naar wat er eventueel met de kinderen of in de opvoeding aan de hand is, maar juist kijken naar de achterliggende reden daarvan. We mogen niet rechtstreeks inzicht in financiën hebben, maar voeren wel vaker het gesprek over financiële stress.
- Inzet van de 'doorbraakmethode'. We draaien hiermee een pilot binnen de 'maatwerkbende' waarbinnen we complexe casuïstiek bespreken die volgens een methode doorlopen wordt en waar naar alternatieve (duurzame én goedkopere) oplossingen gezocht wordt. Hierin is het ook wel eens voorgekomen dat een uithuisplaatsing is voorkomen door een 'out-of-the-box' onderbouwing aan de hand van wetgeving, toekomstperspectief én kostenanalyse. Momenteel wordt bekeken hoe deze doorbraakmethode het best binnen het sociaal domein geïmplementeerd kan worden.
- Bescherming in Beweging; een ontwikkeling in de samenwerking met SAVE, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming. Hierin kijken we met elkaar kritisch naar het onderwerp 'onveiligheid' en daarover gaan we met elkaar en met het gezin in gesprek (wat is 'veilig genoeg?'). Daarmee zijn we ook kritischer naar wanneer we SAVE of de Raad voor de Kinderbescherming betrekken en naar wat een maatregel (zoals een uithuisplaatsing en een ondertoezichtstelling) daadwerkelijk voor een kind kan oplossen. Ook zoekt SAVE eerder het overleg (met toestemming van ouders uiteraard) wanneer zij denken dat ondersteuning vanuit de gemeente voor ouders gewenst is (Wmo of schuldhelpverlening).

7. *Welk beleid voert de gemeente om er zorg voor te dragen dat ouders goed kunnen worden ondersteund?*

Antwoord:

Doel van het gemeentelijk beleid is dat elk kind gezond en veilig kan opgroeien in Woerden. Hiervoor zetten we allerlei maatregelen in, ook preventief. Daar heeft de Jeugdgezondheidszorg een grote rol in. Als gezinnen extra ondersteuning nodig hebben, kunnen ze zich wenden tot het Jeugd- en Gezinsteam en beoordelen we wat nodig is om een gezin weer op eigen benen te laten staan.

8. *Welk beleid voert de gemeente om er zorg voor te dragen dat alle kinderen in Woerden een eerlijke start kunnen krijgen in hun leven?*

Antwoord:

Ook hierin heeft de Jeugdgezondheidszorg een rol. Daarnaast neemt de gemeente Woerden deel aan het Rijksprogramma 'Kansrijke start', waarin allerlei partijen samenwerken om baby's en jonge kinderen een goed start te geven.

9. *Wat doet de gemeente om gezinnen die in armoede leven te ondersteunen? Is dat naar uw mening voldoende om te voorkomen dat er diepe schuldenproblematiek ontstaat? Wat zou de gemeente nog meer kunnen doen?*

Antwoord:

De gemeente Woerden kent diverse regelingen en voorzieningen voor inwoners met een laag inkomen of die in armoede leven. Daarnaast geeft het college financiële ondersteuning aan organisaties die zich inzetten voor deze doelgroep zoals de Voedselbank, Stichting Leergeld, Schuldhulpmaatje en anderen. Ondanks deze (financiële) inspanningen leert de praktijk ons dat we armoede en schuldenproblematiek niet altijd kunnen voorkomen. De maatschappij is wat dat betreft niet 'maakbaar'. Toch blijft het college, naast de regelingen en voorzieningen, inzetten op voorlichting en preventie zodat we zoveel mogelijk inwoners met financiële problemen bereiken. Concreet voorbeeld hiervan is de Geldkrant waarvan binnenkort een nieuwe editie verschijnt en op alle adressen in Woerden wordt bezorgd. In deze Geldkrant staan adviezen, tips en concreet aanbod voor een gezonde financiële huishouding.

10. *Als er naast schuldenproblematiek ook andere problemen spelen, wat voor problemen zijn dat? En, zijn dergelijke problemen een direct of indirect gevolg van de schuldenproblematiek?*

Antwoord:

Dat kan van alles zijn en verschilt per situatie, evenals de vraag of deze problemen een gevolg zijn van schuldenproblematiek. Uit onderzoek is wel gebleken dat schulden een katalysator kunnen zijn voor allerlei andere zaken, zoals relatieproblemen, kinderen die minder presteren op school en opvoedproblemen. Dit zien we in Woerden ook terug.

11. *Bent u van mening dat er thans adequaat gemeentebestuur kan worden gevoerd vanuit de middelen die vanuit de Rijksoverheid naar de gemeentelijke overheid vloeit?*

Antwoord:

Met de middelen die tot onze beschikking staan is het college van mening dat we onze schuldhulpverlening en het armoedebestuur adequaat vormgeven en uitvoeren. En dat we onze inwoners hier goed mee kunnen ondersteunen. Het college merkt hier wel bij op dat er altijd ruimte is voor verbetering als er meer budget beschikbaar zou zijn.

Ten slotte:

Voor de volledigheid deelt het college de websites naar de artikelen waarop de vragen van de fractie van WeDo politiek betrekking hebben:

<https://nos.nl/artikel/2402299-meer-dan-duizend-kinderen-gedupeerden-toeslagenaffaire-uit-huis-geplaatst>

<https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2021/42/uitplaatsingen-onder-gedupeerden-toeslagenaffaire>

Bijlagen

Vragen reglement van orde: D/21/039296

Schriftelijke vragen: Uithuisplaatsing bij schulden

Op verzoek van het ministerie van Justitie en Veiligheid is door Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in kaart gebracht dat er in Nederland tussen 2015 en 2020 'bij benadering' 1115 kinderen uit huis zijn geplaatst in relatie tot schuldenproblematiek. Er zijn geen gegevens of er nog andere problemen speelden bij deze gezinnen. De verwachting is dat in wekelijkheid nog veel meer kinderen uit huis zijn geplaatst in relatie tot schuldenproblematiek omdat de toeslagenaffaire al voor 2015 begonnen is.

Ik heb de volgende vragen aan het college,

1. Heeft u zicht op hoeveel Woerdense kinderen in armoede opgroeien? Zo ja, om hoeveel kinderen gaat het?
2. Vindt u armoede, die al dan niet is ontstaan door financiële problemen, reden om ouders en kinderen te scheiden?
3. Heeft de gemeente zicht op de gevolgen van schuldenproblematiek in Woerdense gezinnen?
4. Welk beleid voert de gemeente om tijdig en adequaat hulp te kunnen bieden aan gezinnen die te maken hebben met schuldenproblematiek?
5. Zijn / worden er Woerdense kinderen uit huis geplaatst (naar een jeugdinstituut of pleeggezin) puur omdat ouders op dat moment schulden hadden? Om hoeveel kinderen gaat het? Hoeveel daarvan hebben betrekking tot de toeslagenaffaire?
6. Welk beleid voert de gemeente om dergelijke uithuisplaatsingen überhaupt te voorkomen of tegen te gaan?
7. Welk beleid voert de gemeente om er zorg voor te dragen dat ouders goed kunnen worden ondersteund?
8. Welk beleid voert de gemeente om er zorg voor te dragen dat alle kinderen in Woerden een eerlijke start kunnen krijgen in hun leven?
9. Wat doet de gemeente om gezinnen die in armoede leven te ondersteunen? Is dat naar uw mening voldoende om te voorkomen dat er diepe schuldenproblematiek ontstaat? Wat zou de gemeente nog meer kunnen doen?
10. Als er naast schuldenproblematiek ook andere problemen spelen, wat voor problemen zijn dat?
En, zijn dergelijke problemen een direct of indirect gevolg van de schuldenproblematiek?
11. Bent u van mening dat er thans adequaat gemeentebestuur kan worden gevoerd vanuit de middelen die vanuit de Rijksoverheid naar de gemeentelijke overheid vloeit?

Wilma de Mooij, WeDo politiek